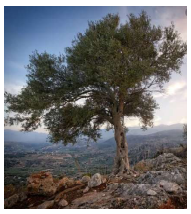
Ka Thu Hretute Pahnih

('My Two Witnesses' : Thu Puan 11:3)

Election/Political Party Symbols kan tui pui èm èm lai leh a engemaw bera **Hope** kan neih nasàt lai thlîr kìr ve kherin **Thu Puan 11-a Thu Hretute Pahnih SYMBOLS** — *Olive Thing pahnih, Khàwnvàr pahnih, Zàwlnei pahnih, Saiip puan sin etc.*, tih te hi bih chiang ve thung ta ila ... **Thu Hretute Pahnih** hi tùnlai ṭawngkauchheh takin **ṬANGRUAL PAWL/ṬANG DUN** an ni.

Thlèk chiang ngùn lehzual teh!

'Thu Hretute ***(Witnesses)'*** tih thumal, *King James Version*-a kan hmuh hmasàk ber chu **Numbers 35:30**-ah hian a ni —

"Tupawhin mi a thah chuan tualthattu chu ***hretute*** *kâ aṭanga thu chhuakin tihhlùm tùr a ni,'* tih a ni.

"Thu Hretu pahnih, thu hretu pathum, thuhretu pakhat ***(two witnesses, three witnesses, one witness)"*** tih kan hmuh khàwmna remchâng tak pawh **Deuteronomy 17:6**-ah —

"***Hretu pahnih*** *emaw,* ***pathum*** *emaw kâ aṭangin thi tùra chu tihhlùm tùr a ni a,* ***hretu pakhat*** *kâ aṭang chuan tihhlùm tùr a ni lo. Tihhlùm tùrah chuan* ***hretute*** *chuan kut an thlàk hmasà ang a, chumi hnuah mipui zawng zawngin. Chutiang chuan in zîng atà chu thil ṭha lo chu in tibo tùr a ni."*

Thuhretu dinhmun pawimawh ṭhìn zia kha, MI SUAL THIHNA HIAL an kovah a innghat a ni! **Hebrai 10:28** kan enin, "*Mosia Dàn thu pawisà lo mi chu* ***hretu pahnih pathum*** *emaw thùin, lainàtna tel lovin an thi ṭhìn,*" tia hun rei fê hnua sawi chhuah leh a ni. Thuhretute mawhphùrhna hi **tihnghèhna/ thutlùkna siamna** a ni *(cf. Matthaia 18:16)*.

Thuhretu Pahnih or Pathumte tàrlana awm chin tawhte hi *pawikhawihtu hretute* an ni tih kan hai ta lo. Tin, *King James Version*-ah hian ***Witnesses/Thuhretute*** tih hi **vawi 49** lai ziaka awm kan hmu. Chùng zîngah chuan, **'thuhretu der pahnih *(two false witnesses)'*** hial pawh **Matthaia 26:60** *(English Version)*-ah kan hmu a; **"hretu der tam tak lo kal mah sela, an hmu si lo. Na-kînah erawh chuan MI PAHNIH an lo kal a ...."** tiin kan Zo ṭawng Bible-ah erawh hi chuan 'MI PAHNIH,' ti chauhvin min dahsak a! A thu hma lam nèn melh kawp chianin *a man thiam theih ṭàwk chauh!*

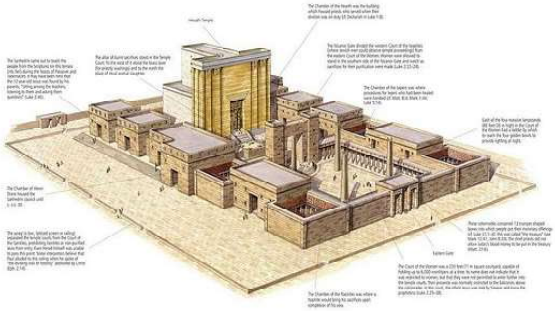
Kan Lalpa Iesua kha chuan, "A ni, in Dàn Lehkhabu **(Torah)**-ah pawh, '**Mi pahnih thu a dik,'** tih ziak a ni bawk alàwm. Kei hi mahni thu hriattîrtu ka ni, PA MI TÎRTU chuan ka thu a hriattîr bawk," a ti (Johana 8;17,18). **Thuhretu Pahnihte** chu **Pa Yahweh** leh **Fapa Yeshua Messia** te pawh an lo ni! Chu chu Jews-ten an hre ṭha duh lo. Stephana hmuh dàn angin!

"Thuhretute Pahnih," — **VAN MITE** chu *Pa Pathian* **Yahweh** leh *a Fapa* **Iesua Messia** an nih thu Nazareth Iesuan a sawi chiang (Johana 8;17,18). Thuhretu dang Apostle-te Iesuan a chhawp zui leh a, an hnènah, **"Kâwlkìl thleng pawha ka thuhretute in ni ang,"** (TT 1:8) tiin.

Thu Puan 11:1, 2-a **'PATHIAN BIAK IN (Temple) ... teh rawh,'** tih hi bih fet ta ila! Iesua, khàwvèla a lèn lai nî chhui kìrin, Hmangaih Johana mitthlâa la lang chiang èm èm kha **Herod a Temple** (*Solomona Temple 2-na)*, **ṬHÈN LÎ**-a ṭhèn — *Kawtzâwl Gentile-te tà, Hmeichhe-ho Pual Pindàn, Israel-te Pual Pindàn leh Puithiamte Pual Pindàn.*

Heroda Temple, kuta sak kha Greek ṭawng chuan ***hieron*** an ti (Matthaia 24:1). Kuta sak **Temple** (*hieron)* kha Zàwlnei Daniela 9:26-a sawi làwk a lo nih tawh angin — *"... lal lo kal tùra mite chuan khawpui leh hmun thianghlim chu an tichhia ang ... chhiatnate chu a inruatsa a ni,"* tih ziak ang khân — khêl lovin AD 70 khân *Rom Sipai General Titus*-a leh a sipaite chuan an rawn tichhe ta a. *(Kuta sak Temple hi sak ṭhat a nih leh tùr thu Bible thu ziakah a awm tawh lo.)*

Kum AD 70 hnu daihah, Hmangaih Johana kha Emperor Domitian-a'n **Patmos Thliarkâr** khawharah a tàntîr a; ***Thu Puan*** a ziah hun lai kha kum AD 96 vèl ni ta se; **Heroda Temple** tihchhiat vek a nih tawh hnu a ni.

Temple, kuta sak (*herion)* tihchhiat a nih tawh hnua Temple teh tùra tih hi TEMPLE **NAOS** a ni tawh thung a; chu chu **KOHHRAN** hi a ni tawh zàwk e!

II Thesalonika 2:4-a ***'Pathian Biak In'*** a tih hi **NAOS** a ni a; Antichrist, SECRET RAPTURE hnua a rawn inlànna tùra sawi a ni ve zèn hi **thu belhchian dawl lo** a ni. Hetiang sawitute hian **kuta sak Temple** HIERON leh **Thlarau Kohhran** NAOS an la hre hrang lo hi a pawi thui ta viau!

A awlsam zâwngin II Thesalonika 2:4 -a ***"pathian Biak Ina ṭhuin Pathian ang hialin a intar chhuak ang"*** tih thu hi chu ***POPE-ho dinhmun tawh ṭhìn leh la ni lai mêk*** sawina a ni zàwk e!

Tin, "**Ka thuhretute pahnih,"** a tih inlan hun hi ***Vantirhkoh Pasarihnain a ham rìk hmâa thleng tùr a ni ngei dâwn a*** (Cf. Thu Puan 11:15 en la); mi tam zàwkin an lo *sep-ràwtui* ve hi chu, "**Tawtawrâwt Pasarihna ruala thawhlehna leh chuta SECRET RAPTURE hnu, kum 3½ hnùkhawiah,"** an tih

miau si chuan **KAN THU VAWRH** leh **AN THU ZAWRH** chu **A INMIL LO** chiang ta hle!

Tin, **NAOS** *TEH* chungchângah hian *Sa ṭha, Din thar tùra teh ṭùl em ni? Ṭhiat tùra teh èm ni zàwk le?* NI LO. THUHRETU DIK TAK TE KHA HARSÀTNA ENG ANG KÂRAH PAWH HUMHÀLH, CHHINCHHIAH, CHÀR (*seal)* tùra TEH ngai an ni zàwk e.

Hmangaih Johana khàn **Ezekiela 40:3, 6; Zakaria 2:1** leh **Amosa 7:7-9** a chhiar ve tawh chêk ang chu le! *Engnge ni teh reng? Han bihpui ve hial teh!*

KOHHRAN DIK tak kha a *dazàt*-in a pawlhsàwp zui ta a ... a *dazàtte* inlekkawhna leh a dikte TAWRHNA kan hmu thiam ṭan leh ta! ***"Thla 42/ni 1,260/kum 3½/ Hun leh hunte leh hun chanve,"*** chhûng RAHBEH an nih phah ta!

Sihhàwnna :
Daniel-a 12:7-ah chuan *'hun, hunte leh hun chanve'* tih thu maksàk tak a chuang a. Hei hian kum 3½-a hèn aleiah Daniela Bung 9-a **Hapta 70** chungchâng pawh a zir thùk theih phah a. Thu Puan 11:2-3-ah pawh hian he hun chèn chiah hi a lo intârlang leh a; châng 2-naah hian, ***'Thla 42'*** a ti a; châng 2-naah hian ***'ni 1,260'*** a ti; chu tak chu Daniel-a'n, ***'hun leh hunte leh hun chanve'*** a tih ve tho kha!

Thu Puan 11:1-13 inkar thu-a **Thuhretute Pahnih** chungchânga inlàrna hrethiam tùr chuan hèng hun bitùk HRILHFIAHNA DIK hi a pawimawh. Chumi ber hriatthiam loh chuan, a pingin a phui chual mai zu nia! BIBLE leh THLARAU THIANGHLIMte hi ***Pathian Thuhretute Pahnih***, khàwvèla châmbâng reng tùr chu an ni.

He hrilhlàwkna hian *symbol* kengin, *history* ang zawng leh khàwvèla Pathian Thu Thianghlim leh Pathian Thlarau ziarâng a rawn târlang thiak thuak a. Thuthlung Thar Bu-ah hian Messia-ah leh khàwvèla thudik puanchhuahna chu **Thuhretute Pahnih** an nihzia a tichiang a ni.

Daniel-a'n **kum 3½** a tih kha Daniel-a Bung 9-a **Hapta 70**-na pawha *hapta hnuhnùng ber,* **hapta chanve hnuhnùng zàwk** kha a ni. Daniel-a 9:27-a Hapta 70-naah khân Messia chuan Thuthlung a lo tlìp nghet chiah ta rèng a. Khà Haptaa kum 3½ hmasa zàwk kha Messia lei rawng bàwlna, kum zabi pakhatna khân a lo kìn tawh. Kum 3½ hnuhnùng zàwk hi *symbol* nei thùk tak, *Kohhran Lalram* entîrna pai kawp ni bawkin a lang.

Pathian Lehkhathu-a he hun bìchheh hian pawimawhna thùk tak a nei. Pathian Thlarau chuan ***Messia Thuhretu*** nihna a keng a ni. Bible Hrilhlàwkna aṭangin a awmzia leh History-ah a chiang.

Kohhran Chhinchhiahna (Symbol) : Thu Puan 11:1-2-ah chuan Johana chu **Temple** (Greek - *Naos)* teh tùra hrilh a ni. Tehfung *luang-tiang* chu ***zilhhauna*** nèna hmehrèm a ni châwk ṭhìn. Chù tehfùng *luang-tiang* chu he Bung-a hrilhlàwknain a rawn tàr lànsàrh èm èm chu a ni phawt a. ***Inkhuahkhìrhna*** *(discipline)* lam hawi a ni.

Kristian tân chuan INSIAMṬHATNA leh Pathian vènhìmna hi *thu thlamuanthlàk* a ni. He hrilhlàwkna hi kan hriatthiam fuh chuan, min chherchhuak dik ang a, mithianghlimte a thlamuan bawk ang. Kohhran kalphung dik a hmuh chiantîr ngei bawk ang a, a rèl angin Messiâ hna thawh ang zèlin thil a kal miau si. Davida chuan, *"Thihna hlim kàwrruam zawh mah ila, thil ṭha lo rèng rèng ka hlau lovang: Nang ka hnènah I awm si a, i* ***talhfiak (rod)*** *leh i* ***tianghawl (staff)****-in min thlamuan ṭhìn (Sam 23:4),"* a ti.

Heta **Temple a sawi hi Jerusalem-a kuta sàk Temple** kha a ni tawh lova, **a ni leh dâwn bawk hèk lo.** ***Kohhran a ni tawh zawk!***

'Teh' awmzia he Bung-a hrilhlàwkna hi a va ṭùl èm! Kohhrana Thlarau Thianghlim leh Pathian Lehkhathu-in hna a thawh dàn a rawn thlûrbìng a. Chhinchhiahna tàrlan hian engnge a entîr tih hriat chian a ngai. ***Naos*** **TEH** awmzia he hrilhlàwknain a kawhtîr ber chu *Kohhran kalphùng* a târlang a ni. Nimahsela, *Naos* pâwn lam tualzâwl chu teh tel tùr a ni lo thung. He hrilhlàwkna hi Kristian-te chauhva hmàn, **RINGLO MITE PUAL A NI VE LO.**

Apostle Peter-a chuan Kristian-te chu, ***'lung nung'*** tiin, thlarau lam ina din leh sàk; Messia, a kila lungphùm pawimawh ber a nih thu a ziak. *"Nangni zawng lungnungte angin thlarau lam in* ***(naos)****-a rem chhohvin in awm, Iesua Messia zâra Pathian PAWM thlarau lam inthawina hlàn tùrin puithiam thianghlimho in lo nih nân (I Petera 2:5)."* tiin.

He thu zûl hian Paul-a pawhin Korinth Kohhranho hnènah, *"Pathian in* ***(naos)*** *in nih leh Pathian Thlarau Thianghlim nangmahniah a awm reng tih in hre lo vem ni? (I Korinth 3:16)"* a lo tih ve bawk kha! Paula vèkin Ephesi-ho hnènah, *"Chutichuan, tùnah mikhual leh mi châm mai in ni tawh lova, mi thianghlimte nèn chuan tualkhàt leh Pathian chhûngte in ni ta zàwk a ni; Messia Iesua ngei chu a kila lung pawimawh ber niin, tirhkohte leh zàwlneite lungphum chunga sàk in ni a; amahah chuan lung rem hrang ṭheuh te, rem taka chùktuahin, Lalpaah chuan* ***biak in (naos)*** *thianghlimah a chang zèl ṭhìn a; nangni pawh amahah chuan, Thlarauva, Pathian awmna tùra rem khàwm in ni (Ephesi 2:19-22)"* a ti. Hèng Pathian Thute hian Kohhràn chhinchhiahna *symbol* chu Temple (***naos)*** a nih *thu tluangtlàm fel takin* min kawhhmuh a ni.

Johana kha **Maichàm** teh tùra tih a ni bawk. Thu Puan 8:3-ah **vàn hmùna maichàm** tàrlan a ni — *mi thianghlimte ṭawngṭaina* nèna inkùngkaih a lo ni lehzèl a. Petera khàn Kristiante hnènah, *"thlarau lam thilhlàn — ṭawngṭaina leh làwmthu, fakna leh hna thawh ṭha,"* hlàn tùrin a kawhhmuh kha. Hebrai Lehkhathàwn-ah pawh, *"Tichuan, amâ zârah chuan faka inthawina hi Pathian hnènah i hlàn fo vang u, chu chu a hming ṭànna hmuite rah chu a ni. Nimahsela, thil tihṭhat leh thilphàl hi theihnghilh suh u; chutiang inthawina chungah chuan Pathian a lungnì èm èm si a (Hebrai 13:15-16)"* tih a nih bawk kha.

Kan tùnlai huna Kohhranin a màmawh èm èm chu he hrilh-làwknaah hian pholàn chhuah a ni. Kristian tinte hian kan tùnlai huna Kohhran dinhmun kan bih chian a ngaih nàchhan kawngah *ṭawngṭaina thil tithei* leh *damkhàwchhuahna* tùr leh *Thutak a intàrlan* theih nân a ni. Daniela ṭawngṭainaah Jerusalem khawpui leh Temple ***(hieron)*** chhiatna leh tlàsàwpa a awm dàn tùr a lo ziah vek tawh si chuan — vawiina mi thianghlimten ***Tundin Kohhran puala a ṭawngṭaina zàwk chu*** ngaihtuah chian a ngai ta — chùng pual chuan Messia'n a nun hial a pe a, Pathian ngêng chhùnin Thlarau Thianghlim a rawn leih ta hial! Mahse, tùnlai ringtute zîngah hetiang suangtuah pha chai lo hi kan la awm cheu! Thu Puan 11 - 12-ah hian hriat tùr pawimawh kan tân a pai hnèm hle a ni.

Khawpui Thianghlim — châng 2-naa tàrlan hi ***Kohhran*** *symbol* a ni! Thla 42 chhûng rahbeh a nih tùr thu hi! Chumi awmzia chu **'mi thianghlimte chungah mi dangin an awp dâwn,'** tihna a ni.

Daniel-a 7:21 thu nèn a kal kawp thei àwm e. Jerusalem Khaw-pui —angial angàna hnam dangten kum 3½ chhûng an awpbehna lam; Messian, *"Gentile-te nì a kìn hmâ loh chuan ...."* a tih leh he

hrilhlàwkna hi chu a inlaichìn lo thung (Cf. Luka 21:24). Heta *Jerusalem* hi **Kohhran** *symbol* a ni! Paula chuan *Jerusalem chi hnih* a hria, ***"Chung lam Jerusalem erawh chu ....*** (Galatia 4:25,26)" tih a nei hrang tlàt! He hrilhlàwknaa Kohhran chu rahbehin a awm ta ngei a, ringlo miten an rapbet ta a ni. Temple kawtzâwl khàn ***khàwvèl*** a entîr thung a. Hrilhlàwknaa *Gentile* lang ṭhìn hi ***khàwvèl-mi, ringlo-mite*** sawina a ni châwk.

Thuhretute Pahnih Chungchâng : He hrilhlàwkna hian Thuhretute pahnih chungchâng a târlang ta; a lo berah **THUHRETU** ***(hriatpuitu)*** ni tùrin *mi pahnih tàl* an ngai si!

Mosia Dàn (TORAH)-ah chuan *milem biak* vàng leh tualthah vànga an chungthù rèlna tùrah, a lo berah ***hriatpuitu/thuhretu pahnih*** a NGIAT a ni.

Messia pawh khàn a zirtîrte kha *thuhretu pahnih* emaw *pathum* emaw thubuai hla-buai rèl kawnga nei tùrin a la fuih, *"Tin, i unauvin i chungah thil tisual sela, kal la, amah leh nangmah chaulva hriatah a sualnaah chuan zilh ang che; a ngaihthlàk che chuan i unau chu i hneh a ni tawh ang. A ngaihthlàk loh che erawh chuan, mi dang pakhat emaw pahnih emaw i hnènah hruai ang che, chutichuan thu tinrêng chu* ***hretu pahnih*** *emaw* ***pathum*** *emawa kan tihngheha a awm theih nân (Matthaia 18:15,16)."* tiin.

Thuhretute Pahnih hi Olive kùng Pahnih, Khàwnvàr hàlna Pahnih —Zakaria 4-a *inlàrna dungthuùl* a nih ber àwm hi le! He inlàrnaah hian, **olive kung pahnihte** chu ràngkachak khàwnvàr sîr tàwna ding an ni a. Khàwnvàr chhìpah chuan thlèngkùm a awm a, chumi aṭang chuan khàwnvàr pasariha hriak luanthlàktîr nân dâwt *(pipe)* an zàm a. Olive kung pahnih chuan ràngkachak dâwt *(pipe)* kaltlàngin ràngkachak hriak a pe thlà a, a hriak chu khàwnvàra hàl a ni. Olive kungte kha hriak hnâr *(source)* a ni a;

khàwnvàr hàl a nihin èng a pe chhuak ṭhìn. Pathian Lehkhathu chuan ***Eng*** chu THUDIK leh HRIATTHIAMNA niin a târlang. *"Thupèk chu khàwnvàr a ni a; dàn chu èng a ni si a (Thufingte 6:23)." "I thu hrilhfiah hian mite a tièng a; mi màwlte a hriatthiamtîr ṭhìn (Sam 119:130)"* a ti bawk. ÈNG leh KHÀWNVÀR hi Pathian Lehkhathu chuan thudik leh thinlung chhûngrìl ènna *symbol*-ah a hmang kûr hle. **Thuhretute Pahnih** pawh hi **khàwnvàr pahnih** angin khàwvèl tâna **Thudik** leh **Èng** luanchhuahna hnâr a nihzia a târlang bawk.

Olive Kûng chungchâng **Zakaria 4:14**-ah chuan, *"... hriakthih pahnihte hi, lei pum pui Lalpa kianga dingte ... (the two anointed ones, that stand by the Lord of the whole earth)"* a ti. Adama kha Siamtirh hun lai khân lei pum pui chunga thuneitua ruat a ni. ***Mihring*** ngeia kha *lei pum pui chunga Lalpa* chu a ni. *Hriakthih* tih thu hian **Pathian Thlarau** a sawi làng a. Eden Huan-ah khân, Pathian chuan **NUNNA THING** leh **A CHHIA LEH A ṬHA HRIATNA THING** a phun a (*Genesis 2:9*). Hrilhlàwknaa *Olive kùng pahnih* hi Pathianin Eden Huana a lo phùnte chu an ni tih finfiah theih leh mihring chungchânga Pathian remruat leh thiltùm a hmuh chian theih ta!

Zakaria Lehkhabu hi **Temple** an sàk ṭhat hun laia ziak kha a ni a. Chutiang bawkin, **KOHHRAN** — Pathian Thlarau Biakbùk *(naos)* hi Thlarau Thianghlim leh Pathian Lehkhathu hmanga dìn a nih lai chanchinah kan lùt ve leh ta mêk bawk a ni.

Zakaria khàn, khà inlàrnaa ***Olive Kung pahnih*** leh ***Khàwnvàr dahna*** chungchâng kha dîlchhùt takin a zàwt a; Angel chuan thil dang zàwngte aiin, ***"Pathian Thlarau zàwkin le ...."*** (Zakaria 4:6) tiin a chhâng. **Olive Kung** chuan **Pathian Thu, Pathian Thlarau** a entîr chiang a lo ni!

Khàwnvàr chhit èn chuan **Thutak** leh **Hriatthiamna** a entîr a. Thu Puan 11-a **Olive Kùng Pahnih** leh **Khàwnvàr dahna Pahnihte** hian *Pathian Thu, Thlarau Thianghlim* ngei mai, Kohhrana pèka awm chu a entîr bawk ang. Zakaria inlàrna hmuhah khân **Khàwnvàr Pakhat chauh** tàrlan a la ni a. Hmangaih Johana hunah erawh hi chuan **Khàwnvàr dahna PAHNIH — Thuthlung Hmasa** leh **a Thar** a lo awm hman tawh chungchâng a târlang kàwp ta niin a lang. Chùngte chuan Messia thu an kengin, **THUHRETUTE** an ni.

Chanchin Ṭha, Johana ziak Bung 1-naah chuan, Messia chu *Thu* anga tàrlan a ni phawt a; *"Èng dik tak, mi tin tièngtu* (Johana 1:9)" tiin a belhchhah a. Châng 5-naah, *"Èng chu thim zîngah a lo èng a; thimin chu chu a hre lo,"* tih a nih bawk kha.

Thu Puan Bung 11-na hrilhfiah dàn tùr chu a chiang zual ta em le? ***Hrilhlàwkna Thu*** hi a ngialngànin an ziak ngai lo! Entìr nei *(figurative)* a ni ṭhìn zàwk ngai e! A chhàn pawh *hrilhlàwkna* chhùt chian ngai ni miau hèk! Thu Puan Bu hi *symbol* hlìrin a khat a ni ber e. An kâ aṭanga mei inhlàp chhuak, anmahni eptute tihhlùm nâna hmangtu chu angial angàna tàrlan chian ni ta ngàt sê — ***Kristian an ni thei dâwn em ni zàwk?*** Hripuia khàwvèl mite suat duhtu chu Kristian nungchàng em ni chiah dâwn le? A ziak ang ngau ngauvin hrilhlàwkna hi hrilhfiah a ni thei ngawt lo. Eptu apiang thah duhtute chu ngaihtuah chiang teh! Messia chuan, ***"lehlam pawh dawh rawh,"*** (Matthaia 5:39; Luka 2:29) a tih thùng sì kha!

Thuhretute Pahnih hi tawngpâwng zèldìn chiam chì a ni lo. Messia khàn *thil pahnih* – Amah târlàngtu nia a sawite kha ***Pathian Lehkhathu*** leh ***Thlarau*** a ni. Johana 5:39-ah chuan, "*Pathian Lehkha in chhiar ngùn ṭhìn, a chhûngah chatuan nunna awma in rìn avàngin; chùng Lehkha chu ka chanchin hriattîrtu chu a ni si a,"* a ti. Heta **Hriattîrtu** a tih hi **Thuhretu** *(witness)* a ni.

Johana 14:17-ah, Messian a zirtîrte hnèna a Thutiam Johana'n hetiang hian a record — ***"Thlamuantu dang** a pè ang che u, chatuana in hnèna awm tùrin; chu chu Thlarau dik tak chu a ni ...."* tiin.

Kum 1800 hnu lama inbùmna **Secret Rapture** an tih, chumi hnu kum 7 chhûnga **Thlarau Thianghlim hlih** thu sawi an awm châwk. Iesuan, *"Chatuana in hnèna awm tùrin,"* tia **Thlamuantu dang/Thuhretu dang** a sawi kha **Thlarau Thianghlim** a ni; hetiang taka a sawi kha, *"Tin, Pa hnèn atà Thlamuantu, in hnèna ka tirh tùr, Pàa chhuak Thlarau dik tak chu, a lo thlèn hunah, ani chuan **ka thu a hriattîr ang; nangni pawhin in hriattîr bawk ang,** atìr atà ka hnèna in awm avàngin,"* (Johana 15:26-27).

Mosia leh Elija?

Kawng tam takin, Bible-a mi làngsàr **Mosia** leh **Elija**-te kha *Thuhretu Palnihte* anga hmehbèl theih zàwng an ni ngei e. Mosia anga hripui lèntîr thei leh tuite thisèna chàntîr thei — tin, **Elija** anga ruah sùr lohtîr thei! Jakoba 5:16-18-ah hian, '**Elija dang**' min thlìrtîr hràn hauh lo; Elija anga ṭawngṭai hlawhtling ve thei tùrin min duh ve tawh zàwk thung a ni!

Ngai teh, **Mosia** khàn Israel-ho zînga **zàwlnei pakhat** a la rawn chhuah tùr thu a lo hrilhlàwk tawh a, *"LALPA in Pathianin, **keimah ang hi** in unaute zînga mi, zàwlnei a siamsàk ang che u; a thu chu in ngai tùr a ni,"* (Deuteronomy 18:15) a ti. **Messia Iesua-ah khân a thleng dik tawh.**

Elija pawh ràwn inlàn tùra hrilhlàwk a ni. Malakia ziakah khân Mosia leh Elija chungchâng sawi làn a ni feih feih a; Elija chungchângah pawh, *"Ani chuan Pate thinlung fate lamah leh Fate thinlung Pate lamah a hawitîr ang,"* tih thu REFORMATION làmhawia ziak a nih kha (Malakia 4:6a).

Zàwlnei Elija chungchâng chu **Zion Herald**, August 2003 issue-ah khân chhiar tawh in awm mai thei. **'LALPA NI'** a thlèn hmâa rawn làng tùra sawi kha ... **Baptistu Johana**-ah khân (Luke 1:17) a làn chian fel tawh thu Iesuan a zirtîrte mit a tihvàrsak tawh kha le (Isaia 40:3; Marka 1:1-3; Matthaia 17:12-13)

Matthaia 17:12-13-ah chuan, **"Nimahsela, ka hrilh a che u, Elija chu a lo kal tawh reng a ni, amah chu an hre lova, a chungah an duh duhin an ti ta zàwk a. Chutiang bawkin, mihring Fapa pawh hian an làkah a tuar ve dâwn a ni," a ti a, a chhâng a. Chù veleh, zirtîrte chuan *Baptistu Johana thu an hnenah a sawi a ni* tih an lo hre ta a."**

Chanchin Ṭha-in khàwvèl a chiah ṭàn hun laia THU HRETU PAHNIH, **Mosia ang** leh **Elija angte** kha chu **Nazareth Iesua** leh **Baptistu Johana** an ni.

Thu Puan 11 hi a ngaihnàwmin a bengvàrthlàk hle a. Thuthlung Hmasa hun laite aṭang tawhin Pathian Lehkhathu hi chhiar tùr a lo awm tawh a. Apostle-ten **Thuthlung Thar Bu** an han ziah zawh leh hnuah chilhkhàwm a han ni ta a. Elija Thlarau chiah tho; zawlnei Joela sawilàwk Pathian Thlarau chu AD 30 **Pentecost Nî** (Abib 8) khân Pungkhàwmhote hnènah leih a ni ta a.

Thuthlung Thar ziaktute thuziak ***thàwkkhùmna*** kha Pathian Thlarau Thianghlim a ni. Chù Thlarau Thianghlim chu vawiinah kan la chàng zui zèl a. He khàwvèl — thih, lungngaih hun thleng pawhin khà Thlarau Thianghlim khàn min chènchilh a. Chù ngei chuan **THUTAK ZAWNG ZAWNGAH** min hruai lùt hmàn mêk/ngei bawk ang.

Thuhretute Pahnih chu *Saiîp puan*, THUHNUAIRAWLH ENTÎRNA, *inbela* tàrlan a ni. Saiip puan hian entîr a nei thùk hle. A mawi

hràn lo va; hàk/inbèl a ni zèn zèn bawk hek lo. Chu mi dungthùl chuan, Pathian Lehkhathu hi hriatthiam emaw rin emaw a ni màngbàr bawk hek lo. Pathian Lehkhathua Thutakte hi Iesuâ tehkhin thute hial pawh, chhinchhiahna *(symbol)* nèna *zeh-pàr* a ni ṭhìn a; thu tluangtlàm mai ni lo, khàwvèl mite tâna *thu birù bo/thu inthùkrù* a ni mauh ṭhìn.

Vàn khàr-pìn :

Mosia leh Elija-te khàn Pathian Thlarau leh Pathian Lehkhathu an lo entîr reng zù nia! Mosia khàn Aigupta aṭanga Israel fate Thlalèr zinkawng thui suartluanin a hruai chhuak a. **Pathian Lehkhathu** leh **Thlarau Thianghlim** chuan mi thianghlimte pawh hi khàwvèl suahsualna hrêng aṭangin min hruaichhuak ve mêk bawk. Hrilhlàwkna ṭawngkamah chuan **'Aigupta'** khàn **khàwvèl suahsualnate** a entîr! *Ram Tiam* lùt ngei tùra buatsaihin kan awm ve mêk bawk a ni. Thlàlèr ram ro paltlàng tùrin, tùnah hian mi thianghlimte chu *hruaichhuah*-in kan awm mêk.

Thlàlèr chuan tùna Thlarau Thianghlim lama thil ṭhenkhat, mi thianghlimte'n kan hriatthiam ve te a entîr bawk. Israel faten *manna* an chhar a; an ei ang khân Pathian Lehkhathu aṭang ngei hian Thlarau Thianghlim kaihhruainain mi thianghlimten ***chhar belh*** leh ***ei belh*** kan nei zèl a nih hi!

Israel fate'n Thlàlèr Zìnkàwnga **Lungpui** aṭanga tui in tùr an hmu ta ang khân Messia aṭang ngeiin *Thlarau Thianghlim* kan dawng ve ta bawk. Mosian thu a sawi kha RUAH angin, hla mawi tak a lo phuah hial, *"Ruahtui angin **ka thu (doctrine))** chu a sûr ang, dai angin ka thu sawi chu a fàr ang; Hlobet no dèp chunga ruah ang leh hnimhnah chunga ruah bìng angin .... (Deuteronomy 32:2)"* tiin!

Elija khaThuthlung Hmasà zàwlneiho zînga DANGDAI BER a ni a. Pathian Thlarauvin a pâwl thùk a — *mei, thlipui leh lìr-nghìng*-a bèn harh zawh loh kha ni ta mah se, *aw* ***thâm zawi tè*** khàn a chìngharh leh ta mauh a nih kha *(I Lalte* 19:12). Pathian Thlarau a dawng *special* bìk hle. Israel ramah kum 3½ chhùng ruah sûr lo tùrin a ṭawngṭai a; chù thu chu Israel **lal Ahaba** *(Jeroboam I hnua Israel-te lal pasarihna)* a hrilh a, *"YAHWEH, a bula ka awm ṭhìnna Israel-te Pathian nunna chhâlin ka sawi e; kum engemawti chhûng chu ka thu lo chuan dai leh ruah rèng rèng a tlà lo vang,"* (I Lalte 17:1; Jakoba 5:17) tiin.

Thuhretute Pahnih chùngchânga hrilhlàwknaah hian Thlarau leh Pathian Lehkhathu chuan ***"vàn khàr-pin"*** leh ***"chhinchhiah-nate"*** Kohhranah a ti khât ta deuh niin a lang! Kum Zabì Pakhatna hun laia mite hnènah khân a takin thil a làng a, tùn laiah erawh hi chuan Apostle-te kèn ang tak tak thilmak kha chu a hàn ta deuh a ni ber e. Dawngtlàk kan vâng a ni ngei ang.

"Ruah" hi Pathian **Thlarau leihbuaka awm** entîrna *(symbol)* a ni ṭhìn. Pathian Lehkhathu aṭang chauhvin Pathian Thu kan hnènah a lo thleng a; **Mormon**-ho Lehkhabu emaw, **Quran** emaw, St Augustine-a Lehkhabu emaw, Bu dangte aṭang emaw pawhin kan dawng thar màwlh lo. Hmâsânga Kohhran Puipate emaw, vawiina Kristian-te emaw hian Pathian Lehkhathu aia sâng thuneihna *(authority)* kan nei lo.

Apostle-ten **Thuthlung Thar Bu** an han peih fèl khân Pathian Lehkhathu-a *ziak tùr chin* – **Chung lam ruat** kha a tàwk ta. Pathian thàwkkhuma ṭhenkhatin an ngaih, "INDONA ROPUI The Great Controversy" pawh a ngai lo. Bible **Bu 66** chilh-khàwm bàk a ngai vàk lo. Pathian Lehkhathu hi Kohhran tâna thu ziak innghahna awmchhùn chu a ni; a ṭhen tam tak chu a nih tùr anga hriatthiam la ni lote pawh a la awm cheu! A inziak

sà hriatthiam kim hmâa ***engvànga Pathianin a thar min pèk belh zèl tùr nge*** ni ang?

An kâ aṭangin Mei :

Thuhretute Pahnih chu mite'n an tihnàt chuan, *an ká aṭangin mei a lo chhuak a,* an hmêlmàte chu an lèm ta mai ṭhìn ang khân THUTAK èptute tâna rorèlna inchhèkkhàwl chungchâng sawina a ni. Jeremia 5:14-ah chuan, "... *I kâa ka thute chu MEI-ah ka chàntîr ang a, hèng mipuite hi thingah; tin, a kàng zo vang,"* tiin.

Thuhretute Pahnih kâa MEIALH chuan awmzia a nei thùk hle mai! Iesuan, Thlarau Thianghlim sawichhetute a lo vaukhàn tawh a — ramhuai a hnawhchhuah nàchhan pawh Setana thiltih-theihnaa ti thei nia Pharisai-ten an puhna hmâ ngeiah, *"Chùvàng-in ka ti a che u, mi an sualna tinrêngah leh an Pathian sawichhiatna tinrêngah chuan ngaihdàm an ni ang. Thlarau meuh sawichhia erawh chu ngaihdàmsak an ni lovang. Tin, tupawh MIHRING sawisèl apiangte chu an sawisèlna chu tùn dàm chhûngah pawh, hun lo la thleng tùrah pawh chuan, ngaihdàmsak an ni lovang* (Matthaia 12:31, 32 of **II King James**)" tiin.

'MEI' hian **Nakìna Rorèlna** la awm tùr — sual titute meia kàn ràlna tùr pawh a kàwk bawk. Rorèlna lo thleng ngei tùr Iesuan a sawilàwk chu, *"Mihring Fapa hian a vàntirhkohte chu a tîr chhuak ang a, a lalram atà* ***sual tihtîrtute*** *leh* ***sual titute zawng zawng*** *chu a thiarchhuak ang a, rawhtuina MEI-ah chuan an paih ang; chutah chuan ṭah leh hà ṭhialna chu a awm ang ...."* (Matthaia 13:41,42) tiin.

Tui thisena chàntîr :

Aigupta rama Hripui *(plagues)* sàwm zînga a hmasa ber kha *Tui, thisena chàntîr* a ni lo'm ni? Nile Luipui leh a pêng zawng zawng thisenah a chang ta a. Pathian Lehkhathua Jeremia 2:13-

ah chuan, *"Kei, nunna tuikhur hi mi kàlsan a ...."* tih thu kan hmu; **NUNNA TUIKHUR** chu tunge? Isaia 12:3-ah chuan, *"Chhandamna tuikhur atà te chu hlim takin tui in la chawi ang,"* tih thu mawi tak pawh kan hmu! **Jakoba Tuichhunchhuah**-a tui rawn chawi Samari hmeichhè hnènah khân Nazareth Iesuan, *"... tupawh, he tui in apiang an tuihàl leh ang; tupawh an hnèna ka pùk tùr **TUI** in apiang erawh chu, kumkhuain an tuihàl lovang, keiin an hnèna tui ka pèk tùr chu an kàwchhûngah tui-hnà a lo awm ang a, chatuan nùn thlengin a chìk chho vang,"* (Johana 4:13, 14) a ti.

Chu mai bàkah, Bàwktè-te Kùt zawha **Ni Hnuhnùng Ropui** *(Etzeret)*-ah khân,*"Ni Hnuhnùng Ropuiah chuan Iesua a ding a, a au va, 'Tupawh a tui a hàl chuan **ka hnènah lo kal sela, in rawh se**. Tupawh mi ring chu Pathian Lehkha sawi angin **tuinung luite** a pumah a lo luang chhuak ang,' tiin. (Chùng thu chu a ringtuten **Thlarau** an neih tùr thu a sawi a ni; Thlarau chu pèk a la ni rih lo, Iesua chu chawimawia a la awm loh avàngin ...."* (Johana 7:37-39)" tiin Johana hian comment a pe zui bawk, kum AD 29 kha a la ni chauh bawk a.

Fiah takin, TUITE *(waters)* chuan **Pathian Thlarau** a lo entîr a nih hi! THISEN hi **tualthihna** entîrna *(symbol)* ni ngeiin a làng bawk. Abela kha THAH a nihin, Pathianin Kaina hnènah, *"... I nau thisen àw chuan **lei aṭangin** mi au asin (Genesis 4:10)"* a ti. THI HMASABER VANRAM KAI HMASA BER NI TA CHIAH SE; THIH VELEHA VAMRAM KAI PAWH UAR TAKA HRIL MAI ÀWM! Salvation Army officer pakhat chuan, "PROMOTED TO GLORY — *Ropuinaa Kaisàntîr,' tiin kan han inhmèm hluai tak nàa, thi hmasa nih hi chu kan hreh tlâng khawp!,"* zu tì a! **I HRETHIAM TAWH MAI EM?** Abela thisen pawh hian ***lei aṭangin a ni*** *(vàna in-au an ni lo)* Pathian a auh tlat chu nì!

Tuite chunga ***Thuhretute Pahnih*** thuneihna hian Thutaka kaihhruai Kristiante chunga Thlarau Thianghlim a entîr; an thu hriat puanchhuahna chuan TIHDUHDAH AN TAWRHNA a nghàwng chhuak *chàmchî* fo. Tuite thisena chàntîr awmzia chuan Rinna Siam tùra Pathian Lehkhathuin thuneihna a neihzia, tih-duhdah hlauhna kâra hnehna chak zàwk a neih chian zia a târlang. **Pathian Thu avànga an rìnna avànga Kristian-ten thihna hial an tawh thu** a târlang a ni, **'martyrdom'** tia sawi ni tà hi!

Thuhretute Pahnih chuan thu an han neihzia mai chu, *"Khàw-vèl hi hrèmna tinrêngа hrèm tùrin thu an nei bawk,"* (Thu Puan 11:6) tih a ni hial! Chù thiltihtheihna *(power/authority)* chu Pathian aṭang chauhva dàwn a ni. Mi pahnih hrìm hrìm put ngawt chi a ni lo. Pathian Lehkhathua hrilhlàwknate chungchâng a ni. Aigupta ram chunga Hripui a lèn tùr thu Mosian a puang a; chutiang bawkin—Pathian Lehkhathua puanlàwk chu **THLENG NGEI NGEI TUR** a ni bawk!

House of Yahweh-a an Hruaitute **Yisrayl Hawkins** *(Buffalo Bill)* leh a unaupa **Yaaqob Hawkins**-te lah chuan THUHRETU PAHNIH nih an lo thlahlél ve sà sawi a; NI TURIN an inpuang hial a; mahse, **Yaaqob Hawkins** (August 22, 1944 -a piang — April 15, 2008)-ah khân a thi ta si a — a BAM ṭhàk!

Thuhretute Pahnih Thihna

Pathian Lehkhabu pumpui hi ṭawng 168-a lehlin a ni ve ta a; Thuthlung Thar Bu thu phei hi chu ṭawng 1,548-a lehlin a ni ve tawh bawk. Khàwvèl puma sem-darh a ni mêk.

Nimahsela, mi tam tak chuan Chanchin Ṭha a awm tih pawh an la hre lo cheu. Bible thàwnthu hrim hrim, Thilsiam chanchin, Adama leh Evi, Nova hun laia Tuilèt chanchinte chu *khualpâng thàwnthu* ang chauhva ngai awm bawk a. Thuthlung Thara thil-mak tih te pawh awih lo an tam. *A mak asin!*

Aizâwl MacDonald Hill-ah pawh **'Synod Nilai Zàn Thupui'** chu January 11, 2002-a an hàl hmiah mai kha! Bible-a hrilh-làwkna thute hi a burû hle ṭhìn. Mi naràn hawipìr ve khanglâng tân phei chuan Bible hi **Thu Thi** ang hial a ni ta ber e. Khanglâng takin, ***"History engemaw zeuh zawng a pai,"*** an ti lekfàng thei bawk!

Numbers 35:30-ah kha chuan THUHRETUTE avànga *thil tisualtute thihna* kan hmu a; tùnah erawh hi chuan *a linglet* kan ti dâwn nge, *a letling* kan ti zâwk dâwn?

Bulṭhùt innghàhna nei lo *(bottomless pit)* aṭanga Sakawlh rawn chhuak chuan ***Thuhretute Pahnih*** chu rawn hnehin — a rawn that ta!

Pathian Thutak dovin Kristian-te chu NGAIHHAIHNA a thlènsak a. Mite bumna kawngah a hlawhtling hle. Kristian hialte pawhin khàwvèl miten Pathian Thu an ngaih pàwnlawi ang maiin an lo pawlhdàl zo ta! Sakawlh hna thawh pui ber chu **Thuhretute Pahnih Do** leh **Pathian Thu *(kan rin)* chunga thuneihna dang chhèrchhuah** a ni. Mite thinlunga ṭuanin, a làng apauva indona tak tak angah erawh a inthiarfihlìm zui ta zèl a. Paula phei chuan, *"Kan buante hi tisa leh thisen an ni si lo, làlnate leh, thuneihnate leh, he thim chunga khàwvèl rorêltute leh, hmun sâng (high place)-a thlarau sualho awmte an ni zàwk e,"* (Ephesi 6:12) a ti ta hial rèng a ni! He Indonaah hian **Thuhretute Pahnih** chu hnehin an lo awm dèr tawh zù nia!

Ringtu inti tam tak te hian **Bible Thu** uluk taka chìk hi kan ngam ta lo! Mi naránte lahin an chhui chian phàk bàkah an keuh ta ngawt bawk a. Mosia leh zàwlneite phei phei chu rawng bâwltute hian an hnùchhàwn ta viau! Sualna, Simna leh Chhandamtu Chanchin Ṭhate hi Apostle-te rawng bàwlna *filàwr tàwp ber* emaw an ti hial! Messia rawn *pianna* 4 BC **Ethanim 15 ;** *thihna* — **Abib 14 *tlai pahnih inkâr*** or **3PM-6PM,** thlàna a ruang ni thum leh zàn thum tling dika a awmna **Abib 14 tàwp leh Abib 17 tàwp** — *'Messia thawhlehna chu Sabbath-a Kristian hmasaten an hmàn ṭhìn thu leh Sunday-a an suan hnùhnawh thu* MICROPEDIA BRITANICA VOL. 4, *p*. 332-*ah chuan,* " ... RESURRECTION OF CHRIST ON THE THIRD DAY AFTER HIS CRUCIFIXION. THE ORIGINS OF EASTER DATE TO THE BEGINNINGS OF CHRISTIANITY, AND IT IS PROBABLY THE OLDEST CHRISTIAN OBSERVANCE AFTER THE SABBATH **(originally observed on Suturday, *later on Sunday)* ...** tih a chuang kiau. Puithiam Lalber anga mahnî thisen kenga a Vàn Biakbùka a luh tùk *(hmuna hnuaia khàwvèlin 'a thawhleh tùk' emaw a tih*

tàk) a nihzia te, hmuh theiha vàna hruai chhoh a nih hnua Pa dinglama min **Sawipuitu** *(Advocate)* hna a thawh mèk dànte leh ***'lalte Lal, hotute Hotu'*** nia he leia a **Lalram** dinthar tùra mi tinrêngin a hmuh theih tùra lo kal leh tùr a nihziate chu ringtuten an bosàlsan ta viau!

Mosia hlàmchhiah chungin Messia hi a hril kim theih loh — Beroia khuaa mite'n ni tina an bih ṭhìn kha, **"Thuthlung Hlui Bu, TANAKH'** a ni mai *(khatih lai khân Thuthlung Thar Bu an la ziak kim hmàn lo; chilh pawh an la chilhkhàwm kim hman hèk lo)!* Kan ramah ngei pawh hian — Eden, Tuilèt, Jericho leh Joshua sawihnàwmin; Messia hnung kan zuina kawngah pawh kan zùzî mêk ta! Paula chuan, *"Pathian ngaihsàk ànna an nei ang a; nimahsela, a thil tihtheihna chu an awi lovang; chùng ang chu hawisàn rawh,"* (II Timothea 3:5) tiin, RED CARD leh YELLOW CARD a inchhàwkin a lo phawrh daih tawh!

Pathian Lehkhathu leh Thlarau hi kan **TIVUI** mai pawh ni tawh lovin, kan **THAT, TIMIT** ta hial a ni! Kristian inti tam tak te hian Pathian Lehkhathua Chhandamna Thuchah kan hriat dànte a pàwnlâwiin, an ngai *chìchàwm* zo ta! He Indona a lo chhuah chhan hi hriatthiam a harsà lo.

Tùnlai khàwvèl finna sâng chho zèlah hian Bible rintàwkna a danglamin, a dàl lamin a kal ta zèl a nih ber hi! Kan Zoram-ah ngei pawh ***Elementary Science*** zir inti kan pung ve ta telh telh a; **GENESIS** zir chian a har phah ṭàk mai! *"'Biddhist-ho chuan Genesis Bung bul lam an hàw lutuk,"* tih tlùk zetin, Bible kan do ve tà a ni ber e. *Inti*-Kristiante pawhin Genesis 2-a Sabbath an tai rìlzia an inhmùchhuak pha ta lo! Science hian Pathian Lehkhathua Thudik hmuh theih lohna tùrin mite mit a tidel nasa ta hle. Zawimuangin Rinna leh Pathian Lehkhathu chu Pâwl tam takah *sîra hnàwl* mêkin a lo awm ta!

Kawtthlèrah Ruangte

Khaw Ropui kawtthlèrah **Thuhretute Pahnih** ruang chu a let ta chiah a ni. Ruang hlàwm loh leh phùm loh ngat chu Jews-te thinlunga indiriamna ràpthlàk eltiang a tling. Sàm 79:3-ah pawh, *"An thisen chu Jerusalem vèlah hian tui angin an leihbua a; anmahni phûmtu tùr lah tumah an awm si lo,"* tih a nih kha!

A khàui nihphung a mawi lo; chù **Khaw Ropui** chu *Sodom* leh *Aigupta* zei-zia keng a ni. "*Khaw Ropui*" tih awmzia hi *'khàwvèl haih haih tak'* sawina a ni! Messia kha Jerusalem kulh pâwn lamah, dànin a phùt ang khân khènbeh a ni (Cf. Hebrai : Jerusalem khawpui hi **KOHHRAN** *symbol*-a hman a ni a. Kohhran pâwnah, khàwvèl takin Messia kha khènbeh a ni! Khawi khua leh ram pawh ni se, he kan tùnlai hùhâng nei khuate hi ***Sodom*** leh ***Aigupta*** tiha mawi vek an lo ni zo ta! Chùng khàwvèl nunphùng aṭang chuan Kristiante hi koh chhuah/a hrànga koh — *Israel fate*

Aigupta aṭang leh, Lota – Sodom aṭanga hruaichhuaha an awm ang kha kan ni!

Hrilhfiahtu tam takte'n, *"Chù khawpuiah chuan an Lalpa chu khènbehin a awm kha,"* tih thu hi **Jerusalem Khawpui** ngau ngau sawi nân an hmang ve zèn a! Chù zet chuan *symbol* a nihna a hloh ṭhèntîr viau! Johana thuziak hi han chhiar zui zèlin, *Khaw Ropui* a tih chu **Babulon — TÙNLAI KHÀWVÈL KALPHÙNG ENTÎRNA** a nihzia i hmu thiam thei ngei ang.

Pathian Thu thiam, Hebrai leh Greek-a mi filàwr chùngchuang **Howard B. Rand**-a chuan, *"'Kan Lalpa an khènbehna hmun,'* tih thu hian zirlai tam tak a hruai bovin, thàwka-phìtin Jerusalem khawpui, Palestina rama mi hi an suangtuah ṭhìn a. Chuvàng chuan Johana'n KHAWPUI ROPUI a tih, a hnu lama **BABULON** a tàrlàn khawpui ùchuak tak hi an hmuh kàn phah ṭhìn," a ti.

"Thuhretute Pahnih ruang" hian tùnlaia kan hmâa inchhàwp BIBLE thu — chhiar hlawh lo fahràn, rin pawh kai lo leh hriat thiam hlawh tawh meuh lo hi an lo kàwk reng mai! *Krismas tùka nu pakhat hlim hlùt chanchin kha i hre ve tawh em? Engemaw ni bêng fai tih hriat tak hian a pindan aṭangin thàwm a ri khùrh khùrh a; chhêm fai thàwm tih hriat takin a ri kùk kùk bawk a,* ***"Ka samkhuih hloh kha ka hmu leh ta,"*** *tia ràk chhuak chùlin! Matthaia 28 leh Marka 1 thuziak inkâra a lo zeh ngei kha! Good Friday liam tàa a chhiar — a hriatthiam chuan miah loh Bible phèk kârah a hmuchhuak!*

He nu zet hian *Thuhretute Pahnih ruang* chu a làn chiantîr chiang thàwkhàt hle. A chhiar chhùnah pawh, Pathian Thlarau puihna a tel tawh hek lo! ***"Tisa mi, Thlarau nei lo, pâwl hrangte siamtu,"*** (Juda 19) tih nèn a inhmeh roh hle! Bible leh a thu kèn

hi tùnlai mi tam tak te tân chuan pawimawhna nei lo a ang zo ta! Ruangte chu phùm lohvin – khàwvèl mite hmuhin **ni 3½ chhûng** kawtthlèrah a let reng tà a lo ni! **"Ni 3½"** awmzia hi ***tùnlai khàwvèla Kohhran a la chèn chhûng, Messia lo kal leh hmâ entîrna*** *pawh* a ni thei.

Hnam hrang, ṭawng hrang, chi tin hnam tinte hian **BIBLE** hi kan hre lo a ni bìk lo; Kristiante pawh hian kan hre ve ngei e. Bible hralh kàl zia pawh kan hai lo; Lehkhabu azàwnga hralh tlà ber a ni kum tìn ta! In tinah deuhthàw Bible pakhat emaw, pahnih emaw chu kan kawl deuh vek! Kàngmei a chhuah chânga, **"Bible a kàng tel lo, a him pial ...."** tih te hi kan duhtàwk ta mai em ni?

Kristian ni lote pawhin Bible an nei nual tho, pèk ve pawh an hlawh. Huat a hlawh nàin kawltu a ngah sàwt hle. A chhûnga thu inziak *Messiâ rinna (the faith of Messiah)* thu puangtute pawh min ngaithei hle tawh. Kan ruang phùm loh phah nân hial kan hmang hràn lo.

Thu Puan 1:9-a *"Tin, mite zînga mi te, chìte zînga mi te, ṭawngte zînga mi te, hnamte zînga mite'n* ***ni 3½ an ruangte chu an en ang a, an ruangte chu thlàna phùm an phal lovang,"*** tih awmzia hi— **Kristianna dik leh Bible – mite hmuha pholàn a nih tùr thu** niin a lang. He châng hian Bible hi khàwvèl pùma sem chhuah leh ṭawng tina lehchhuah a nih tùrzia a kàwk.

Leia awmte an Làwm :

Tùnlai mi tam takte'n **Pathian Lehkhathu** zirtîrna aṭanga *fihlìmin* an inngai a. Nùn duhtuina chu thil ṭhìngah an ngai ta thùng. Mi thianghlim kal hmasàte tàwrh ang kha chu *hrehàwmna liam tawhah* an keuh sam ta èt mai! Mahnî hlìmhlàwp ùmna lamah, Bible-in a kawhhmuh ang ni tawh lovin — an nuna

Pathianin a ngiat lam an àwnpui tawh lo. Bible Thute chu kailèkin, nuihzà fiamthù thàwh nân an hmang tà! Bible-in a sawi ang ni lova chèttlàt chu nuam an ti ta zàwk a, a vàng leh a chhàn pawh, *"Tin, an thih avàngin leia awmte chu an làwm ang a, hlìmna an siam ang a, làwmnate an inthàwn tawn bawk ang; zàwlnei pahnihte chuan leia àwmte chu an tihhrehawm ṭhìn avàngin,"* (Thu Puan 11:10) tih a nih rèng kha!

Ka ṭhianpa Lalrinawma Fanai (L) chuan, *"... kan Biak Ina inkhàwm ka tui lohna chhàn ber pawh, 'LALPAN a ti,' tih aia, 'chu mi kha-mi, chu-mi kha-mi etc., kan Inkhàwmpui Rorèl chaun a ti ... a engnge pawm nuam kan tih ber?' tih fo hi ka hnè ...."* a tih kha ka la hre reng ṭhìn! Thuhretu dik tak te thu kèn hi keiniho hian kan ṭàwmpui ve meuh em? Bible Thu kan pàwm tawh loh chuan, a tinungtu Thlarau Thianghlim pawh kan tivui nghàl *(timit èm lo mah ila)* tih a chiang.

Rand-a chuan **Thuhretute Pahnih** thihna chu hrilhlàwkna nèna inhmeh tàkin — Bible leh Pathian Thlarau, tùn kum zabi-a a lo bo pìl thùk tà nèn hian a tehkhìn a. He kum zabi 20-na hun chhûng ngeiah ngei khân ***Thuhretute Pahnih*** *(Bible leh Thlarau Thianghlim)* chu tihhlùmin awm tawh mah se; an thawhleh ngei a beisei. **"Ni 3½** *or* **ni 1260** *or* **thla 42,"** tih hi hun engemaw ti chhûng, hrehawmna leh khìrhna hun kàwk *symbol* a ni a —chu mi hun a kìn tìkah chuan *Thuhretute Thiltihtheihna* chu kaihthawh leh ngei tùr leh mite Thutaka hawikìrtîr lehna hlàwhtlìng a thlèn ngei a beisei bawk. Pâwl *(Denominations)* tam tak te'n an uar bìk lai leh thu kaihlèkte hi tihchian hlèn a ni tawh bawk ang a. MODERNIST an tihhote ngaihdàn leh hnial dàn kì hi tihchhiat hlèn a nih hun tùr chu — suangtuah zui ve teh tawh le!

Chùng **Thuhretute Pahnihte** kaithàwhlehna hun tùr chu Kohhran tân "RUAHPUI" a ni dâwn. I Lalte 18-a **Elija** kha

thlir kir ila, chunglam ruah a rawn thleng ta, RUAH BAWHAWK tak chu! Chunglam aṭanga ruah rawn sur chu ***Pathian Thlarau Thianghlim*** entirna *symbol* a ni!

Chumi dungthulin, ***Thuhretute Pahnih*** ruang kaihthawhlehna chuan —rintute tichaka rinna tharthawhlehna, Pathian Lehkhathu rinna leh hriatthiamna a pekna tur Pathian Thlarau chu a entir a ni. Tuna i dawn mek Pathian thudika tihen i nih mek dan hi hrethiam mawlh ang che. **Thuhretute Pahnih** chungchanga hrilhlawkna leh hrilhlawkna dangte hrethiamin thinlung tak takah i khung lut mek ta maw! Hrilhlawkna thleng dik tawh hi a tam zawk a ni a ... a bang tlem tawh teh asin! **Pathian thu hi a lo va dik ngai em!**

Elija hun lai khan Israel ramah kum 3½ chhung ruah sur hek lo, ṭampui a thleng (Jakoba 5:16,17). Chutiang bawkin — khawvela Kohhran a la chen chhunga ṭamna leh khawrona chu a ni! Elija chuan ruah a sur thu a hrilhlawk a. Thuin a tlangau va. Pathian diktak hnena mite thinlung hawikirtir kha a thil tum a ni. Kum 3½ chhung kha **'Thla 42 emaw,' 'Ni 1260 emaw'** ***Thuhretute Pahnih*** rawng bawl hun chhung a tluk chiah bawk. Kohhranin khawvela rawng bawlna hun a hmaan hun chhung entirna a lo ni ve reng mai.

Kum 3½ khawkhen hnu-ah, Elija ṭawngṭaina chuan ruahpui vanawn a rawn thlen thar leh a, hei hian entir a nei mawlh ang le. Thlarau chu Kohhranah rawn thawk thar lehin Pathian Lehkhathu chu a nih ang *original*-a tarchhuah tharna a lo la thleng ang; he **ZION HERALD** hmang pawh hian theihtawpa ṭanlak ve bek bek a ni. **Pathian Lehkhathu leh Thlarau** chu *"an ke-in an ding ta a,"* —hei ngei hian phawklekna thlen lovin, ***hlauh em emna*** a thlen zui thung. Lal Iesua khawvela a lenlai ni-a Baptistu Johana rawng bawlna dungthul khan, *"Ngai teh u, LALPA ni*

ropui leh ràpthlàk taka a lo thlèn hmâin Zàwlnei Elija chu ka rawn tirh ang che u; Ani chuan Pate thinlung fate lamah leh fate thinlung Pate lamah a hawitîr ang; chutilochuan, ka lo kal ang a, ànchhiain lei hi ka nghaisà dah ang e," (Malakia 4:5, 6) tih ang mai khân.

I lo kùrpui chiam chiam ang ni ta hauh lova, hrilhfiahna kawng-kal nei taka hrilhlàwkna i zir chian chuan, Pathian Thu i hrethiam uar uar ang.

Mi ṭhenkhatte chuan **MI PAHNIH** ngau ngau, *Secret Rapture [A rùka Mithianghlim Làwr]* hnuah Jerusalem-a Thu hrila rawn kal tur tein Jews-ho Hrehawm taka an ràwn chìnlèh dàn tùr leh tih-èn an nih hun tùr an kawhhmuh ve chiam ṭhìn che u kha. *Symbol* hrethiam lo tân chuan angial-angàna bèl tlùt hi thil àwm thei ve tak pawh a ni mahnà le! Jerusalem-a ruang pahnih let bil bel TV tàla thlìr i lo tum ngawt ang e.

Mi Thianghlimte kaihthawha kan awm rih hmâa **Mosia** leh **Elija** angial-angàna rawn kìr hmasà bìk tùrah ngai suh. Messian awmzè nei taka thu a sawi kha thlîr kìr leh phawt la, *"Tin, ani chuan, 'Elija chu a lo kal dâwn reng a ni, engkim a siam ṭha bawk ang. Nimahsela, ka hrilh a che u, Elija chu a lo kal tawh rèng a ni, amah chu an hre lova, a chungah an duh duhin an ti ta zàwk a. Chutiang bawkin, milhring Fapa pawh hian an làkah a tuar ve dâwn a ni,' a ti a, a chhâng a. Chù velèh, zirtîrte chuan Baptistu Johana thu an hnènah a sawi a ni tih an lo hre ta a,"* (Matthaia 17:11-13) tih a nih daih tawh kha le!

INLÀRNA *(vision)*-in **Mosia** leh **Elija** kha an rawn kìr chiah tawh kha le! Apostle pathumte mithmuh ngeiah Iesua Messiâ hmèl danglam a lang a; **Mosia** leh **Elija** pawh ***zèl*** *(vision)*-in an hmu (cf. Matthaia 17:1-5). Johana khàn **Mosia** leh **Elija** *symbol* kha **Pathian Lehkhathu leh Pathian Thlarau** a nihzia a târlang chiang a ni.

Elija rawn Kìrlehna

Hun tàwpa Messia rawn kal lehna kawng buatsaih leh tùrin Elija chu angial-angàna rawn lang leh cheu tùrah i ngai em ni? Pathian Lehkhathu leh Thlarau Thianghlim hna thawh a ni tawh zàwk e. Mosia leh Elija rawng bàwl tawhna, *"Pate thinlung fate lamah leh, fate thinlung Pate lamah a hawitîr ang,"* tih thu kha Pathian Lehkhathu leh Thlarau Thianghlim puihnaa kan insiamṭhatna lam hawi a ni tawh zàwk e. Pathian Thu hriatthiamna dik hi a va hlu èm! Hrilhlàwkna Thu-a *symbol*, awmze kaidâ nei thlìpthlèpte hi hriatthiam dik a va mànhlà bìk tak èm.

Joel-a Bung 2-ah **Thlarau Thianghlim** mi tin chunga leih a nih tùr thu hrilhlàwk a nih tawh kha; engtìka thleng tùr chiah nge? *"Ni hnuhnùngah,"* Messia lo kal leh hmâin maw le, a thlèn kimna pawh **Tirhkohte Thiltih 2:15-21**-ah, kum AD 30 **Shavuot** khân an hmu diam tawh.

Vànah an lâwn

Elija kha ṭhâwngaleivìra vàna làk chhoh a nih khân, a kawrfual a thlàk a, Elija aiawhtu thar Elisa khàn a lo chhar a (cf. II Lalte 2:11). Nang, **Zion Herald** chhiar ṭhìntu chuan — **Elija**, làk chhohva a awmna vàn chin i hrethiam tawh. ***Thuhretute Pahnih pawh vàna làk chhoh an nih thu ziak a ni.*** Aw ring tak chuan, *"Hetah hian lo chho rawh u,"* a tih kha le! Aw ring tak khàn ENG TAK CHU entîr ang maw le? Khà sàwmna thu kha tû sawi nge?

Thu Puan Bung 12 kan chhiar kai chuan, **Hmeichhia — nî inthuam** chuan **Kohhran** a entîr chiang hle a, ***vàna awm*** tih a nih kha. "KEINI NU, *chunglam Jerusalem,"* tia Galatia 4:25-a mi kha hrechhuak thiam leh ang che. Mi Thianghlimte chuan Pathian Thlarau chu ngàwrh takin an zawng a; Pathian Thu chiang takin an hrethiam bìk ṭhìn.

Thu Puan Bung 12-ah vèk hian ***Setana pawh*** vàna chèng vein a sawi tlat mai! Nimahsela, Vàn Indonaah Setana leh a Tirhkohte chu paih chhuah an ni a. He thil hian Kohhranin Thutak a hmuhchhuah tàrlanna a ni. Mi Thianghlimte chuan KOH an nih chhàn an hmuchhuak thar a; Thuthlung Tharin an chùngthu leh nihphung a lo duan ang chu—an hmu thiam a. Hetiang hriatthiamna dik a lo thlèn hian Kohhran chuan Pathian Lehkhathu hriatthiamna dik leh Pathian Thlarau hna thawh a lo chàkin Setana hna thawh chu paihchhuahin a lo awm ṭhìn a ni.

Thuthlung Tharah chuan, Pathianin *a Dànte leh Thupèkte* chu a mite thinlungah a ziahsak tawh zàwk a (cf. Jeremia 31:31-33); Messia-a mi thianghlimte chu Messia Thlarauva hriakthihna chàngte an ni a. Chù Thlarau ngei chuan, Pathian Lehkhathu hriatthiamna a pe a ni.

Secret Rapture [*A rùka Mi thianghlim Làwr]* tih te hi **bulṭhùt nei lo Inzirtîrna,** kum AD 1830 hnu lama rawn ṭiak ve chauh a ni a. Khàwvèl pum pui hi Evi'n *history* a tidanglam a. Ringtu inti huang hnihte pawh kum AD 1800 hnu lamah, hmeichhe pahnihin an bual à leh a, chùng hmeichhiate chu **Margaret MacDonald** *(1815-a Port Glasgow, Scotland-a piang — 1840-a thi, kum 25 chhûng lek khàwvèl èng a hmu a, khàwvèl a bum hneh hle)* leh **Ellen Gould White**-i, kum 87 ṭha àwrh khàwvèl èng a hmu a, Pathian Thu a kailèk nasa hman hle *(November 26, 1827-a piang – July 16, 1915-a thi)* te an ni. Sakhàw thila inbùmna ràpthlàk tak ve vea mi hràt khàwkhêngte an ni.

Messia Iesua, khàwvèla a **Lalram** din tùra a lo kal lehna tùr chu mit-hmuh kim theihin a ni ngei dâwn si. *"Chutih hunah chuan mihring Fapa chhinchhiahna chu vànah a lang ang. Chu mi hunah chuan leia chi tinin an âwmte an chùm ang a, mihring Fapa hi ropuina leh thiltihtheihna nasa tak nèn vàn chhùm chunga lo kal*

an hmu ang. Tin, a vàntirhkohte chu, tàwtawrâwt rì nasa tak nèn, a tîr chhuak ang. Anni chuan A thlànte chu kâwlkìl lî atà — vàn tàwp aṭanga vàn tàwp lehlam thlengin an lâwrkhàwm ang," (Matthaia 24:31, 31).

Ngai teh, ***Thuhretute Pahnih*** vàna an chho lai chu an hmêlmàten an hmu tlat mai! Kum AD 1830 aṭanga Inzirtîrna ngaihnàwm — dàwtthu lêng ni lawi si **SECRET RAPTURE** — mihlim, thlarau chang sânga inchhâlte tuipui ber si hi dàwt mùhlùmah a chang dâwn chiang ngei e.

Pathian Thu hi a **lothlàwn ngai lo** —a bitùm zàwnah NGEI NGEIIN a hlawhtling ṭhìn. *"Ruah leh vûr chu vàn aṭangin a sûr ṭhìn a, khi lamah khian a kìrleh ngai lova, lei hi a chàwm zàwk a, thil a ṭotîrin a chàwrtîr a, chì chu thehtû hnènah buh-chì chu a pe a, eitu hnènah ei tùr a pe ṭhìn; chutiang bawkin, ka kâ aṭanga thu chhuak chu a awm ang: engmah tih nei lovin ka hnènah a kìr leh lovang a, ka duh ang chu a ti zàwk ang a, thil ti tùra ka tìrhnaah chuan a hlawhtling bawk ang,"* (Isaia 55:10, 11) tih a nih kha.

Thuhretute Pahnih chu Messia – vàna hruai chhoh a nih ang dungthùl khân (cf. Tirhkohte Thiltih 1:9) — Pathian chhandamna remruat leh Pathian hna thawh zawh tawh an puan hnuin, Pathian hnèna kìr leh an ni ve bawk. Lei ṭha hmuna chi theh, rah hlàwk tak chhuaha seng ang nèn tehkhìn a ni ta. Mi thianghlimte seng khàwm an ni ngei ang. Mi thianghlimte thawhlehna chu Pathian Lehkhathu dikzia tàrlànna a ni tawh dâwn a ni. Khàwvèla Messia lo kal leh hunah, a **Lalram**-ah chuan, Pathian Lehkhathu màwlh chu chawisàn a la ni cheu dâwn a ni. A VA ROPUI DÂWN TAK ÈM!

Thu Puan Bung 11:13-ah chuan, *"Tin, chu mi lai tak chuan lìr nasa takin a lo nghìng a, khua chu hmun sàwma ṭhèna hmun khat a chim ta a, lìrnghìngah chuan mi sàngsarih an thî a; tin, a bàkte*

chuan an hlau va, vàn Pathian chu an chawimawi ta a," tih kan hmu. He lìrnghìng hian khàwvèl mite finna leh inzirtîrna *(Dogmas & Philosophies)* e.g., **Trinity** (*Pathian pakhata Minung Pathum intlùktlâng),* ***Oneness of God*** *(Cocoon inthlàk danglam)*, **Gnosticism** *(Thutak khùma Inzirtîrna finna màwlmàng],* **Doceitism** (*a zûl thuaka inzirtîrna) etc.,* a kàr phàwn/kàr khawh dàn tùr entîrna a ni ngei ang.

Ngai teh, Khàwvèl thil *khawpuiin* a lo entîr chu tihchhiat a nih tùrzia a kàwk lo thei lo. Iesuan, *"Lei leh vàn a ràl ang a, ka thu erawh chu a ral lovang,"* (Matthaia 24:35) a ti. Kan Church of God Chanchinbu ***The Hope of Israel*** **(Bible Advocate** ni ta hi) August 10, 1863 chhuakah chuan, ***"ka Bible chauh, ka Bible chauh hi ..."*** tiin *Millerism* hnialthlàk nàn kan unaute, rinna dika hma min lo hruaisaktuten BIBLE an lo chelèk/hmathèh hle tawh ṭhìn. Bible leh a thiltiamte hi kan hmachhuan a ni ber zui zèl fo vang.

"Aw LALPA, kumkhua atân I thu chu vànah nghet takin a awm ...." — Sam 119:89

ZORAM. Harh teh, **Pastor Chhàwna Inlàrna** hmatheh leh buaipui hian i kûr i kûr rih mai zawng a nia le. **Zàwlnei Saikhùma Inlàrna** etc., buaipui tàwk kan awm a ni thei e — a zîm deuh ve. **Zàwlnei Daniela** leh **Thu Puan** hi han tui pui fuh ni là chu ... i nihlàwh zàwk fê tùr! Mizo zàwlneite thu puan a thleng dik thei lo hi, kan ram leh a mipuite nihlàwhna a la ni rih ber mai.

Bible leh Thlarau Thianghlim thiltihtheihna *(power or authority)* chuan **TUTE'N NGE** rawng chu bâwl zui ta le? Bible leh Thlarau Thianghlim ringawt mai chuan rawng a bâwl zèng si lo? Lalpa Iesua chuan, ***"Nangni pawhin in HRIATTIR bawk ang,"***

(Johana 15:26-27) a ti. Heta **HRIATTIR** hi **'BEAR WITNESS - *Hriatna kawl,*'** tih a ni khiau mai.

Pathian Lehkhabu zial **(Scroll)** kawl diam tawhte hnènah, *"Thlarau Thianghlim chu in chunga a lo thlèn hunah thiltihtheihna in la nei ang; tichuan, Jerusalem khuaah te, Judai leh Samari ram khaw tinah te, kâwlkìl thleng pawhin **ka thu hretute** in ni ang,"* tiin Tholeh Iesuan a Zirtîr 11-te a lo *ordained nghet* tlat tawh bawk (cf. Tirhkohte Thiltih 1:8).

Luka 24:48-ah pawh, **"A hretu *(witnesses)* in ni e,"** tih thu Iesuan a hrilh thlàp bawk. Chù an thil-hriat chu Amah Iesua Chanchin Ṭha kimchàng a ni.

A ni. Chùngho **THUHRETUTE** chu i chhui bìng leh ang le. THUHRETUTE zînga tel vea i inhriat loh vàng em ni **Mosia** leh **Elija**-a i keuh tàk daih mai le?

Thuhretute pahnih chu —

1. **Symbol pathuma entîr an ni.**
   a) ***Olive Kùng Pahnih*** [11:3]
   b) ***Khàwnvàrdahna Pahnih*** [11:3]
   c) ***Zàwlnei Pahnih*** [11:10]

2. **Saiip puan an sin**

3. **Mite tihnat leh thah theih an ni.**

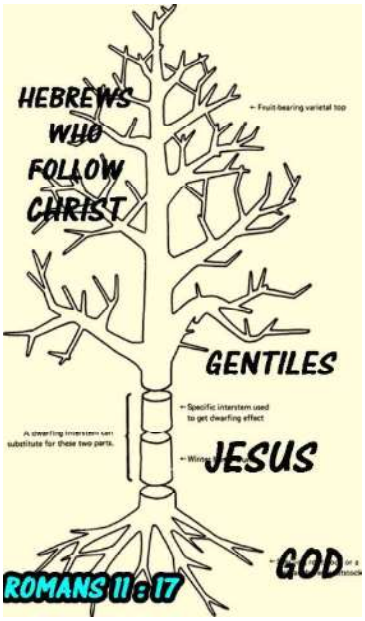
4. **Tui thisèna chàntîr theihna leh ruah sûr lo tùra thuneihna leh lei chunga hripui lèntîr thei khawpa hnehna chungnung nei an ni.**

5. **An thu hril hun chhûng – ni 1,260.**

A nih leh, zàwhna ka zàwt ve ang che —**Thuhretute Pahnih** hi *Thuthlung Hlui Bu* leh *Thuthlung Thar Bu* ni ta se, THAH/TIHHLUM THEIH an ni chiah ve ve ang em? **Thuhretute Pahnih** chu *Jews* leh *Kristian Kohhran*-te hi em ni dâwn? *Kristian Kohhran* leh *Kristian ram (Christian State)*-te an ni zàwk ang em? *Messia* leh *Baptistu Johana* kha em ni? *Waldenses* leh *Albigenses (Church of God ve ve te)* kha em ni? *Dàn* leh *Chanchin Ṭha Messia* leh *Thlarau Thianghlim* nge ... *Paula* leh *Petera? Mosia* leh *Enoka?*

Olive Kùng Pahnih leh ***Khàwnvàrdahna Pahnih*** hi an SYMBOL a nih miau avàngin MIMAL PAHNIH **(Two Individuals)** chu an ni thei ngawt lo a ni.

Rome 11:17-ah, *"Nang Olive-suak ni a, anmahni zînga zàwmin i awm a; Olive thinga ṭhatna zùng ṭàwm ve tawh i nih chuan ...."* tih thu hian *Ringtu Jews* leh *Ringthar Gentiles* min kawhhmuh chiang hle.

Thuhretute ***(witnesses)*** dik tak te an ni. Messia tâna **Martar**-te an ni tihna a ni pah bawk e. Thu Puan 2:1, 5-ah chuan ***Khàwn-vàrdahna*** chuan **KOHHRAN** a entîr chiang tih a lang reng e.

Thu Puan 11-a SAKAWLH hi a *lu zàt leh ki zàt, a rawng* etc., a inziak chipchiar ve hràn lo; tuipui aṭanga rawn chhuak pawh a ni lo va; mahse, LEILAWT aṭanga rawn chhuak a ni. *The Two Witnesses of Revelation 11 by K. C. Walker,* **Bible Advocate:** Febuary 1973, *p.* 14-23 chhiar ve chiah la chu —i bengvâr sàwt ang.

He kum 3½ chhûng hi **October 1, 1791 - April 1, 1795,** France ram aṭanga **ATHEISM** ***(Pathian a awm lo tihna)***-in Kristianna a keuhthàl hun nèn khân hmehbèl nuam an ti. Leilàwt

(*abyss*) hi Thu Puan-ah hian a lang zìng viau mai, **'LUNGPHUM NEI LO,'** tih nèn thuhmun a ni. *Mi thianghlim huaisen kal hmasate khàn Kum 1,260 êl euh* (AD 558 - 1798) *an lo tuar tawh bawk an ti asin!*

Thuhretute Pahnih, THO LEH TAWH te chu **IN NI** tih he thu in chhiar aṭang hian in inhrechhuak thei em? A thlah **LA BANG**-te in nih thu man fuh ang che u. *Mosia leh Elija-a puhtuten* **'THUHRETUTE [WITNESS]** *an nih lohzia' an intárlanǥ ve bawk.*